

2021

MEMORIA DE ACTIVIDADES

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

Miembro

1. PROXECTOS E COLABORACIÓNS

1. Convenio coa Dirección Xeral de Patrimonio Natural, Xunta de Galicia.
2. Convenio coa Deputación da Coruña.
3. Plan Revitaliza – Deputación de Pontevedra.
4. Ártabro 2 – Fundación Biodiversidad
5. Pradarías mariñas: tesouros de biodiversidade – Fundación Biodiversidad.
6. Outras entidades coas que o CEIDA mantén colaboración permanente.

2. COOPERACIÓN EXTERIOR

3. PROGRAMAS DE EDUCACIÓN AMBIENTAL

1. Os espazos protexidos da provincia da Coruña. Deputación da Coruña
2. O lixo mariño. Deputación da Coruña
3. Emerxencia Climática. Deputación da Coruña.
4. A Illa de Santa Cruz: visitas de verán.
5. A pegada ecolóxica no Concello de As Pontes.
6. Programa do Plan Revitaliza – Deputación de Pontevedra
7. Programa Zosteria: pradeiras mariñas, tesouros de biodiversidade – Fundación Biodiversidad

4. CENTRO DE DOCUMENTACIÓN AMBIENTAL DOMINGO QUIROGA

5. ACTIVIDADES FORMATIVAS E DIVULGATIVAS

1. Actividades promovidas pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, Xunta de Galicia.
2. Actividades vinculadas ao programa 'Para unha Transición Ecolóxica' – Deputación da Coruña
3. Actividades formativas vinculadas ao Plan Revitaliza – Deputación de Pontevedra
4. Actividades realizadas dentro de ÁRTABRO 2 - Fundación Biodiversidad.
5. Actividades do proxecto 'Pradarías Mariñas, Tesouros de Biodiversidade' (ZOSTERA)- F. Biodiversidad.
6. Outras actividades formativas e divulgativas.
7. Actividades nas que o CEIDA participou.

6. PROGRAMA DE EXPOSICIÓNS ITINERANTES.

7. PERSOAS EN PRÁCTICAS

8. PUBLICACIÓNS

Memoria de actividades 2021

Cadro resumo das actividades

	ACTIVIDADES REALIZADAS	NÚMERO PARTICIPANTES
Actividades formativas e divulgativas	45	1.587
Programas de educación ambiental	1.110	19.648
Programa de exposicións itinerantes	66	13.935
Documentación: maletas + butaca verde	44	-
Ecomenú Literario	4	54
Actividades nas que o CEIDA participou (inclúe nas que participou o centro de documentación)	8	-
TOTAL	1.278	35.224

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

1

PROXECTOS, CONVENIOS E COLABORACIÓN

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

UICN | Miembro

Convenio coa Dirección Xeral de Patrimonio Natural

Accións desenvolvidas durante o 2021:

- Rede Galega de Reservas de Biosfera: reunión de xestores, xornadas de boas prácticas, III Xornada Mulleres relevantes na RBMCeTM.
- A xestión das áreas protexidas: xornadas de ecoturismo, curso de planificación interpretativa, elaboración de manual.
- Programa de exposicións itinerantes.
- Educación Ambiental: reunión do Observatorio Galego de Educación Ambiental, curso educación ambiental.
- Asesoramento documental: maletas viaxeiras para centros educativos (naturalista e literaria), ciclo de cine Butaca Verde.

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

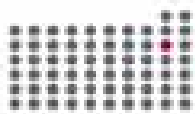
CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Convenio Deputación da Coruña: Para unha Transición Ecolóxica

Accións realizadas durante o 2021:

- Programa de capacitación.
- Programas de educación ambiental: espazos naturais, lixo mariño e emerxencia climática.
- Programa de exposicións itinerantes + edición de nova exposición sobre cultura oceánica.
- Asesoramento documental + novas maletas viaxeiras centradas no medio mariño.

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

revitaliza

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Proxecto Revitaliza: A xestión dos residuos na provincia de Pontevedra: a compostaxe

Colabora: Deputación de Pontevedra

Accións realizadas durante o 2021:

- Xornadas REVITALIZA: Biorresiduos municipais, retornando ao agro.
- Programa educativo cos centros educativos da provincia de Pontevedra.
- Exposición itinerante.
- Encontro online de Educación Ambiental sobre compostaxe para centros de ensino da provincia de Pontevedra

ÁRTABRO 2: Cara a Xestión Integral das ZEPAs mariñas do Noroeste da Península Ibérica

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico, dentro do programa Pleamar, cofinanciado polo Fondo Europeo Marítimo y de Pesca.

Obxectivo: contribuír á conservación das aves mariñas de Europa a través da xestión integral dos espazos mariños Natura 2000.

Accións realizadas 2021:

- Identificación e diagnose das poboacións de aves mariñas, impactos e ameazas.
- Capacitación: Seminario formativo, formación de voluntariado.
- Investigación e difusión de boas prácticas vinculadas á pesca e aves mariñas, propostas de medidas, proceso participativo.

**PRADEIRAS
MARIÑAS**
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Proxecto Pradarías Mariñas

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico

Obxectivo: Promover a participación da sociedade na conservación das pradarías mariñas.

Actividades realizadas en 2021:

- Transferencia de coñecemento sobre pradarías mariñas cántabro-atlánticas: recompilación documental, seminario técnico e edición de publicación técnica.
- Programa de Educación Ambiental, seguemento anual cos centros educativos e Congreso Escolar.
- Obradoiro sobre boas prácticas para os sectores pesqueiro, marisqueiro e recreativo e manual de boas prácticas.

Icono

Proxecto ICONO: Iniciativa para a promoción da cultura mariña e o Coñecemento doOcéano

Promove: CETMAR

Colabora: CEIDA

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico

Actividades realizadas en 2021:

Participación como coautores da publicación 'Siete cosas sobre el océano que debieras conocer'.

Proxecto Restauración da Lagoa das Cachadas

Promove: Refractarios Campo
S.L.

Colabora: CEIDA

Co apoio de: Escola da Paisaxe da
Fundación Juana de Vega

Actividades realizadas en 2021:
Estudo de Impacto Ambiental

Entidades coas que o CEIDA mantén colaboración permanente

Protocolo de colaboración para a realización de actividades conxuntas

Vicepresidencia do Comité Español

Colaboración na formación do 'Máster interuniversitario en Espacios Naturales Protegidos'.

Universidade de Vigo

Membros. Sede da sección galega da asociación no CEIDA. Organización de actividades conxuntas

Entidades coas que o CEIDA mantén colaboración permanente

Membros do Comité Científico e organización actividades conxuntas.

Membros do Foro Humboldt Coruña e organización de actividades periódicas

Membros. Organización de actividades conxuntas

Membros da Xunta Directiva e organización de actividades conxuntas sendo tamén o CEIDA sede administrativa da Reserva da Biosfera

Organización de actividades conxuntas

Apoio das actividades formativas e divulgativas do CEIDA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

2

COOPERACIÓN EXTERIOR

Proxecto SMILO, Sustainable Islands.

Programa de cooperación para acompañar aos espazos insulares cara unha xestión sostible dos seus recursos.

Obxectivo: poñer en marcha un programa de compostaxe comunitaria en dúas Reservas de Biofera:

- Illa do Príncipe (São Tomé e Príncipe)
- Illa de Bolama Bijagós - Guinea Bissau.

Socios: Deputación de Pontevedra.

- **Asesoramento e acompañamento ao Goberno de Cabo Verde no proceso de Candidaturas á Reserva de Biosfera das Illas de Fogo e Maio**

SOCIOS

- Ministerio da Agricultura e Ambiente do Goberno de Cabo Verde

Organización
de las Naciones Unidas
para la Educación,
la Ciencia y la Cultura

Programa
sobre el Hombre
y la Biosfera

Objetivos de
Desarrollo
Sostenible

- **ASESORAMENTO E ACOMPAÑAMENTO AO GOBERNO DE CABO VERDE NO PROCESO DE IMPLEMENTACIÓN E DESENVOLVEMENTO DAS RESERVAS DE BIOSFERA DA UNESCO, DAS ILLAS DE FOGO E DO MAIO**
- SOCIOS
 - Ministerio da Agricultura e Ambiente do Goberno de Cabo Verde

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

3

PROGRAMAS EDUCACIÓN AMBIENTAL

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

UICN | Miembro

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Un mundo novo por descubrir: os espazos naturais da provincia da Coruña ('Para unha Transición Ecolóxica')

Actividades na aula e roteiros polo Parque Natural Fragas do Eume, Parque Natural de Corrubedo e Reserva de Biosfera MCeTM

Datas: curso 2021-2022

Destinatarios: Centros educativos da provincia da Coruña

Colabora: Deputación da Coruña

❑ **Nº aulas:** 133

❑ **Nº participantes:** 2.344

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Pequenos xestos que implican unha gran solución: o lixo mariño ('Para unha Transición Ecolóxica')

Actividades na aula, obradoiros e limpeza de praia para sensibilizar sobre a problemática do lixo mariño

Datas: curso 2021-2022

Destinatarios: Centros educativos da provincia da Coruña

Colabora: Deputación da Coruña

❑ **Nº aulas:** 121

❑ **Nº participantes:** 2.088

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Afronta o reto: loita contra a emerxencia climática ('Para unha Transición Ecolóxica')

Actividades na aula e obradoiros para sensibilizar sobre un problema ambiental global: o cambio climático

Datas: curso 2021-2022

Destinatarios: Centros educativos da provincia da Coruña

Colabora: Deputación da Coruña

- ❑ **Nº aulas:** 107
- ❑ **Nº participantes:** 2.193

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

PROGRAMA DE VISITAS GUIADAS
**A ILLA E CASTELO
DE SANTA CRUZ**

MARTES E XOVES
15 xullo-15 setembro
10.30 h. | 12.30 h.

aforo limitado: 10 persoas / grupo

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

reservas: 981 630 618 - educacion@ceida.org

A Illa de Santa Cruz: programa de visitas guiadas

Programa de visitas guiadas á Illa e Castelo de Santa Cruz co fin de dar a coñecer o rico patrimonio natural, cultural e histórico que se agocha entre os seus muros.

Datas: xullo-setembro

Destinatarios: todo tipo de colectivos e público xeral

Colabora: Deputación da Coruña

Nº Grupos: 42

Nº Participantes: 615

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Pegada Ecolóxica das entidades locais do Concello de As Pontes

Experiencia piloto desenvolvida co alumnado do IES Moncho Valcarce, que unha vez participado no programa 'Para unha Transición Ecolóxica' (liña emerxencia climática), calcularon a pegada de carbono das diferentes empresas e negocios locais adheridos á asociación de empresarios COHEMPO.

Colabora: Deputación da Coruña

Nº Grupos: 5

Nº Participantes: 20

Programa educativo nos centros de ensino Revitaliza

O programa educativo do programa Revitaliza ofértase a cada un dos 242 centros de ensino público e concertado dos 36 concellos participantes en dito programa de compostaxe, enviando a información e convocatoria a cada destes centros de ensino infantil, primario e secundario.

Datas: curso 2021/2022

Destinatarios: profesorado e alumnado de toda a comunidade educativa da provincia de Pontevedra

Actividades desenvolvidas: 534

Nº total participantes: 9.135

Programa de verán do Programa Revitaliza

O programa educativo do programa Revitaliza amplíase coa oferta de actividades para o contexto educativo informal estival: campamentos, ludotecas e escolas de verán.

Datas: xullo-setembro 2021

Destinatarios: participantes de verán destas actividades realizadas polos concellos ou outras entidades.

Actividades desenvolvidas: 105
Nº total participantes: 1.373

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

DEPUTACIÓN
PONTEVEDRA

revitaliza

Encontro de Educación Ambiental sobre compostaxe para centros de Ensino de Pontevedra

Data: 2 de decembro de 2021

Plataforma: Youtube CEIDA

Nº centros participantes: 4

Nº participantes: 80

PRADEIRAS
MARIÑAS
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Programa piloto de educación ambiental 'Pradarías Mariñas: tesouros de biodiversidade' (ZOSTERA)

Concienciar sobre a importancia da conservación das pradeiras mariñas da costa cántabro-atlántica e os beneficios ambientais, económicos e sociais que proporcionan.

Datas: curso 2020/2021

Destinatarios: Centros de educación primaria (último ciclo) e secundaria dos concellos litorais de Galicia.

Nº de actividades: 65

Nº total participantes: 1.550

PRADEIRAS
MARIÑAS
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Escolar 'Pradarías Mariñas, Tesouros de Biodiversidade'

Concienciar sobre a importancia da conservación das pradeiras mariñas da costa cántabro-atlántica e os beneficios ambientais, económicos e sociais que proporcionan.

Data: 11 de xuño de 2021

Lugar: Auditorio de A Fábrica (Perillo, Oleiros)

Destinatarios: Centros de educación primaria (último ciclo) e secundaria dos concellos litorais de Galicia.

Nº total participantes: Participaron 250 alumnos e alumnas nos proxectos, pero asistiron 35 rapaces ao congreso (por protocolo covid).

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

4

CENTRO DE DOCUMENTACIÓN AMBIENTAL

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

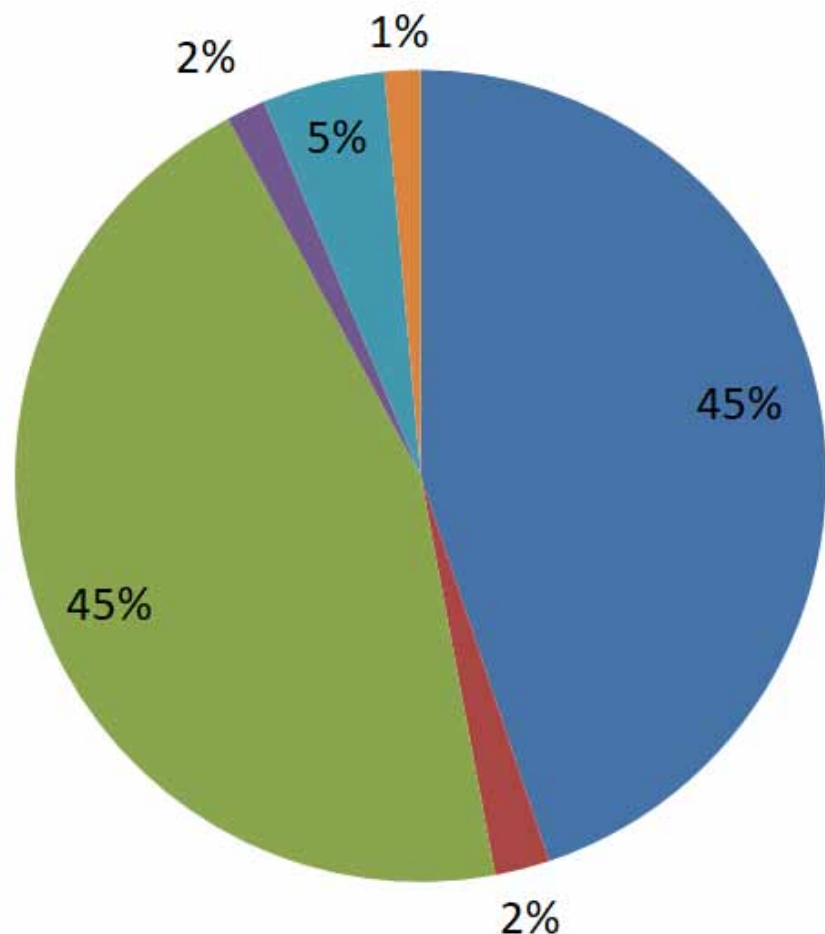
Miembro

Total de documentos catalogados

Tipo documento	Nº exemplares
Libros	8.864
Revistas	140
Artigos baleirados	15.328
Audiovisuais	798
Literatura gris	918
Cartografía	265
Folletos	3.549
Recursos electrónicos	241
TOTAL	30.103

Consultas e préstamos no 2021

Préstamos en sala: 717

Préstamos por envío postal: 35

Préstamos Maletas: 720

Préstamos Butaca Verde: 25

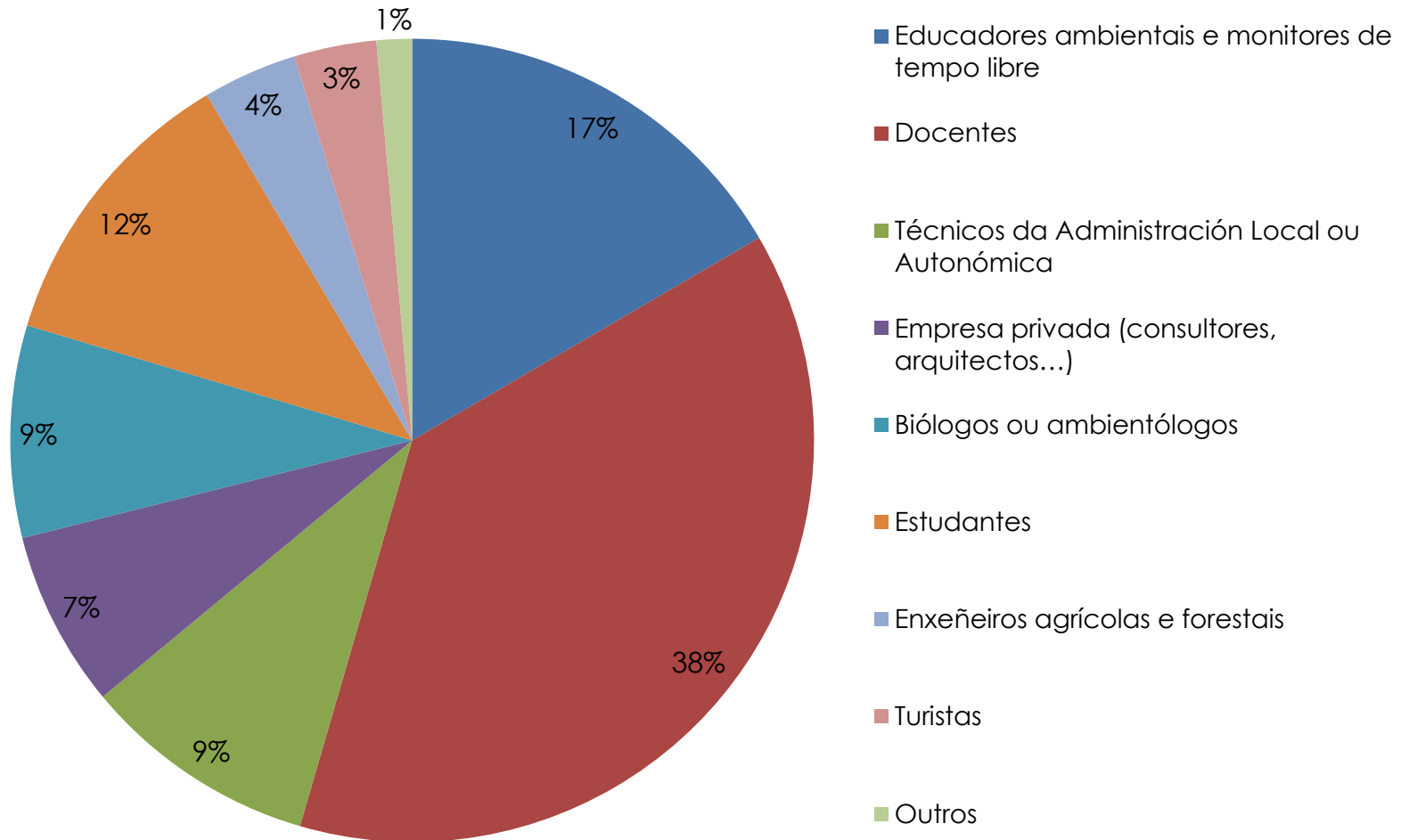
Consultas en sala: 78

Búsquedas especializadas de
documentación na Rede: 23

TOTAL: 1.595 consultas/préstamos

Persoas usuarias

Total persoas usuarias: 867
Novas en 2021: 110

Maletas viaxeiras

Colección de libros para achegar o medio natural ao seu alumnado. Con elas o centro de documentación pretende dar a coñecer o patrimonio natural da nosa contorna máis próxima e fomentar a realización de actividades ao aire libre nos centros de ensino.

Dirixido a: todos os centros educativos da Comunidade Autónoma de Galicia.

En 2021 ampliouse a temática das maletas con tres opcións: a maleta naturalista, a maleta literaria e a maleta mariña

45 itinerancias en total

Maleta naturalista: coñecendo o noso patrimonio natural

Inclúe guías de flora, fauna e fungos, cadernos de campo, e outros recursos de apoio ao traballo docente nas aulas. Poden empregarse á hora de realizar saídas de campo ou excursións cos alumnos.

Dirixidas a: Educación Primaria e Secundaria.

12 itinerancias

- CEP Antonio Magariños Pastoriza (Cambados)
- IES David Buján (Cambre)
- CEIP de Roxos (Santiago)
- EEI do Rial (Santiago)
- CEIP Bormoio Agualada (Coristanco)
- CEIP Manuel Fraga Iribarne (Cariño)
- CPI de San Vicente (A Baña)
- Concello de Alfoz (meses de verán)
- CPI Plurilingüe Fonte Díaz (Touro)
- CEIP Plurilingüe Ponte do Porto (Camariñas)
- CEIP Plurilingüe Monte dos Postes (Santiago)
- CRA de Narón

Maleta literaria: contos para un planeta

Colección de contos para achegarse á natureza a través da literatura. Inclúe unha selección de recursos motivadores para a educación ambiental, máis tamén para a animación á lectura.

Dirixidas a: Educación Infantil.

18 itinerancias

- CEP Antonio Magariños Pastoriza (Cambados)
- CEIP Plurilingüe San Roque de Darbo (Cangas)
- CPR San Pío X (Ourense)
- Semente Trasancos (Neda)
- CEIP Louro (Muros)
- CRA de Ribadumia
- EEI de Carantoña (Vimianzo)
- CEIP Plurilingüe A Pedra (Bueu)
- CEIP de Roxos (Santiago)
- CEIP Plurilingüe de Toques
- CEIP de Seráns (Porto do Son)
- Concello de Alfoz (meses de verán)
- CPR Vilas Alborada (Santiago)
- CEIP Ramón María del Valle Inclán (Oleiros)
- CPR Nuestra Señora del Carmen (Fisterra)
- CEIP Plurilingüe O Grupo (Ribeira)
- CEIP Sada y sus Contornos
- CEIP Eladia Mariño (Cabanas)

Maleta mariñeira: explorando os océanos

Colección de libros informativos e álbumes ilustrados sobre a temática do medio mariño. Nacen co obxectivo de dar a coñecer e promover a cultura mariña e o coñecemento dos océanos na comunidade educativa, así como as actuais problemáticas ambientais que ameazan a súa conservación.

Dirixidas a: Educación Primaria e Secundaria.

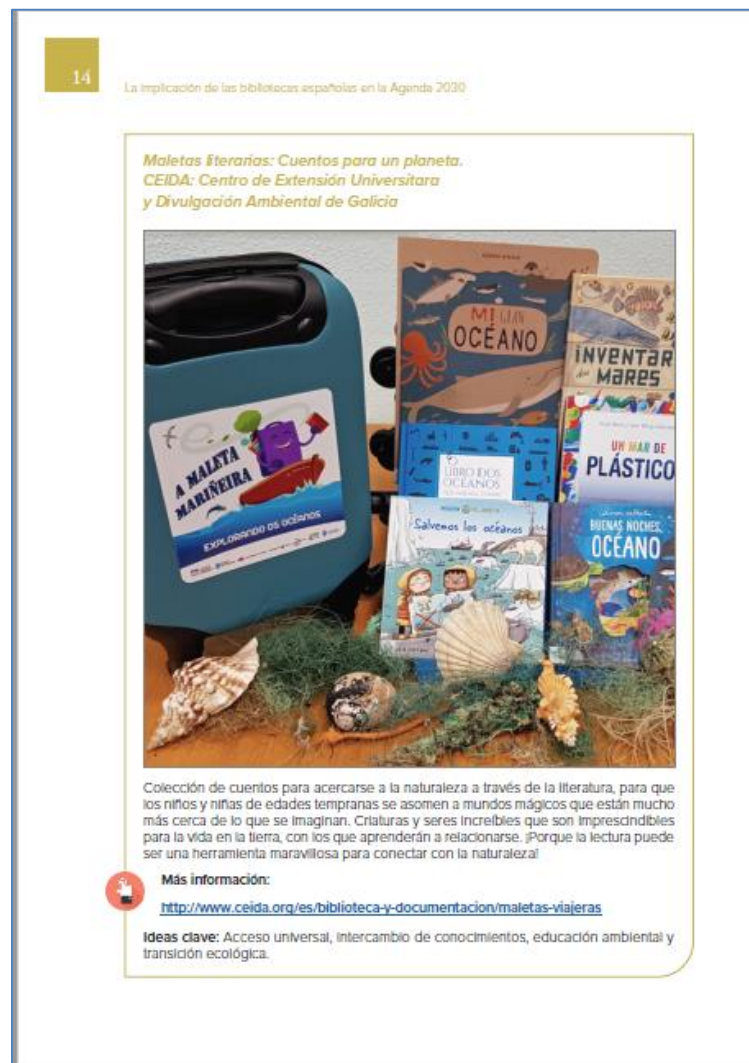
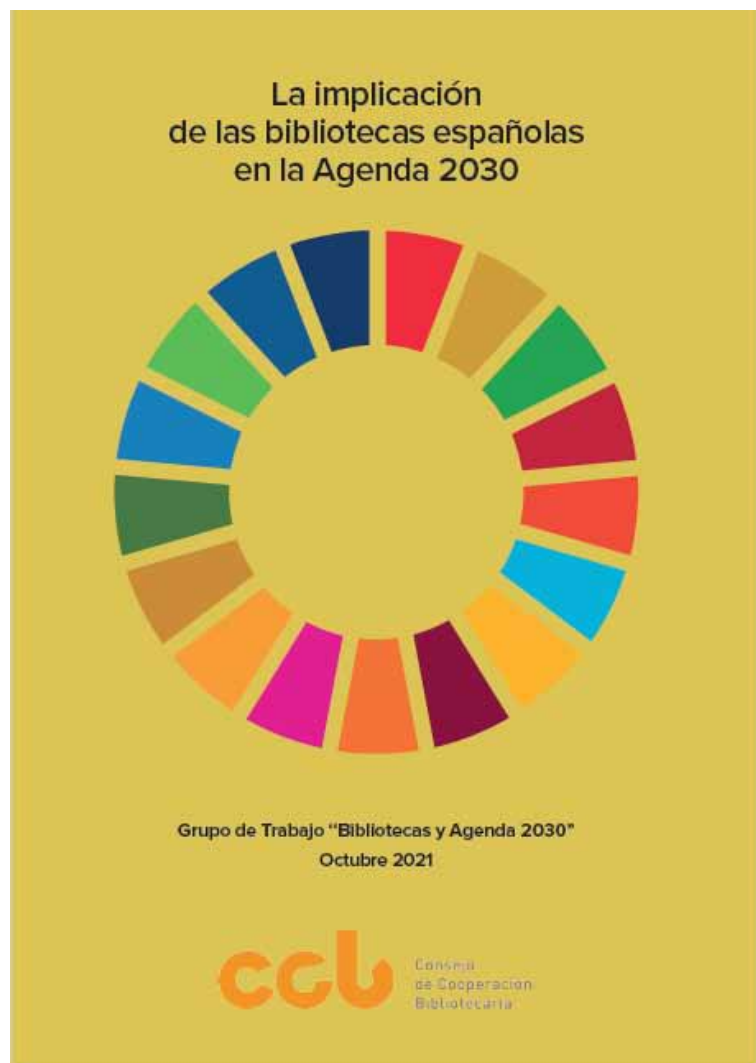

15 itinerancias

- CEIP Ponte dos Brozos (Arteixo)
- IESP Pedra da Águia (Camariñas)
- CEIP Labarta Pose (Zas)
- IES de Curtis
- AVV San Cosme de Maianca (Oleiros)
- Concello de Alfoz (meses de verán)
- Asociación Semente de Lugo
- Asociación Prato-Do: 7 centros educativos de Viveiro
- CEIP As Forcadas (Ponteceso)

Maletas viaxeiras: exemplo inspirador

Informe 'La implicación de las bibliotecas españolas en la Agenda 2030' – Consejo de Cooperación Bibliotecaria

BUTACA VERDE

CICLO DE CINE ambiental E SOLIDARIO

proxección de documentais
para todas as entidades
ou colectivos galegos

Ciclo de cine Butaca Verde

20 documentais que recollen algunhas das principais problemáticas ambientais e sociais dos nosos días para ser proxectados de maneira pública e gratuita.

Dirixidas a: concellos, centros educativos, entidades, colectivos...

**5 itinerancias, 25 documentais
proxectados**

- Asociación veciñal Oza Gaiteira Os Castros (A Coruña)
- IES Félix Muriel (Rianxo)
- Concello de Rodeiro
- Aula de Natureza de O Veral (Lugo)
- Aula da Natureza da Siradella (O Grove)

Ecomenú Literario: lectura en voz alta para saborear a natureza

Actividade ao aire libre de animación á lectura para achegarse á natureza a través dos libros e das palabras, creando un espazo para a reflexión e o debate.

Dirixidas a: todos os públicos.

Datas: 5 de xuño (Día Mundial do Medio Ambiente), 26 de xullo, 6 de outubro (Día das Aves).

Nº de actividades realizadas: 4

Nº de participantes: 54

FINALISTA SELLO CCB

(Consello de Cooperación
Bibliotecaria, Ministerio de Cultura)

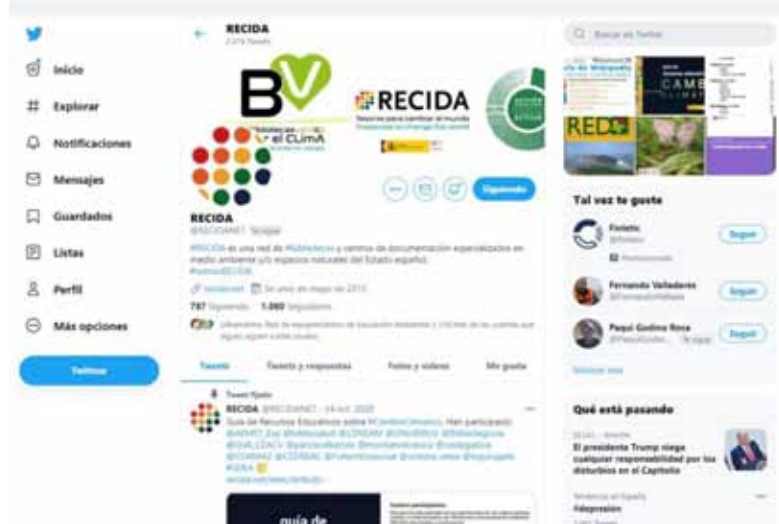

Colaboración coa Rede de Centros de Información e Documentación Ambiental

Actualización periódica da **páxina web** www.recida.net con novas de interese.

Participación na actualización e mantemento colectivo das **redes sociais**: Twitter, Instagram e Facebook RECIDA

Verde que te leo verde: Guía de literatura infantil, medio ambiente e ODS

Elabora: centros RECIDA

Coordina: Centro Nacional de Educación Ambiental (CENEAM)

Guía de literatura infantil, medio ambiente e ODS, na que se recompilan fundamentalmente contos, novelas e cómics publicados desde 2016 ata 2021, e que sirven como recurso para a educación e sensibilización ambiental.

Dirixida a centros educativos e familias.

Saúde e Espazos Naturais: guía de recursos

Elabora: centros RECIDA

Coordina: Centro Nacional de
Educación Ambiental (CENEAM)

Para celebrar o Día Europeo dos
Parques 2021 elaborouse esta guía coa
que pretende aportar unha ampla
recompilación de recursos sobre os
beneficios que para a saúde
proporcionan os espazos naturais
adecuadamente xestionados.

**Dirixida a persoal técnico, profesionais
da educación ambiental, etc.**

Guía de Recursos sobre Residuos e Compostaxe – 3ª edición

Elabora: Centro de Documentación Ambiental Domingo Quiroga
Co apoio de: Deputación de Pontevedra

Guía de recursos elaborada no marco do Plan Revitaliza que serve como material de apoio aos centros participantes no programa educativo, e a todas as persoas que traballan no campo da Educación Ambiental vinculada aos residuos.

Dirixida a persoal docente, educadores/as ambientais, etc.

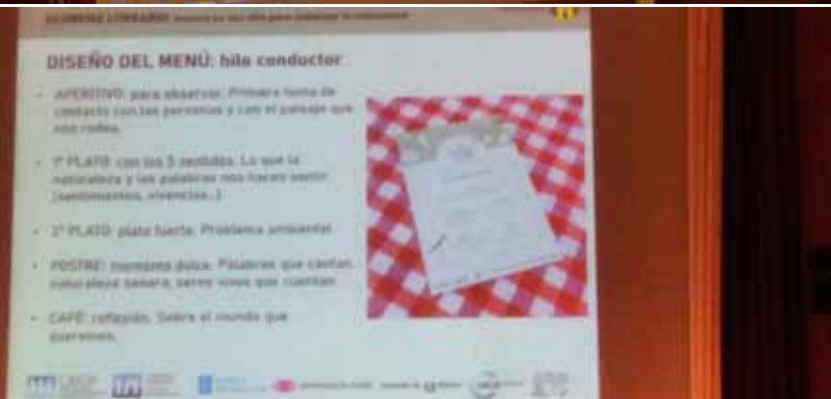
Participación online no XX Seminario RECIDA

Datas: 1-2 outubro 2020

Organiza: CENEAM

Presentada a experiencia do Ecomenú
Literario: lectura en voz alta para
saborear a natureza

**90 participantes de 17 Comunidades
Autónomas**

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

5

FORMACIÓN E CAPACITACIÓN

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

UICN | Miembro

Actividades promovidas pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural Xunta de Galicia

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Somos Biosfera: Coñece a Rede de Reservas de Biosfera de Galicia (50 anos do programa MAB): xornadas online

Organiza: CEIDA, Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: entre maio e xuño de 2021.

Emitido en directo: Youtube CEIDA

Nº participantes en directo: 256

Nº visualizacións: 318

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Reunión de coordinación cos xestores/as e equipo técnico das Reservas de Biosfera de Galicia (50 años do programa MAB)

Organiza: CEIDA, Dirección Xeral
de Patrimonio Natural da Xunta
de Galicia.

Data: 29 de xuño de 2021.

Online: Zoom CEIDA

Nº participantes: 10

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Curso online 'Diseño de actividades educativas para a sostibilidade' – 2ª edición

Organiza: CEIDA, Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 9 de marzo – 9 de abril de 2021.

Plataforma: Aula virtual CEIDA

Nº participantes en directo: 16

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

III Xornada Mulleres Relevantes na Reserva de Biosfera M^{Ce}TM: María Casares, a muller rebelde

Organiza: CEIDA, Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 11 de xuño de 2021.

Emitido en directo: Youtube CEIDA

Nº participantes en directo: 16

Nº visualizacións: 45

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Xornada Boas Prácticas en Reservas de Biosfera: a promoción dos produtos alimentarios de excelencia na Reserva de Biosfera MCeTM

Organiza: CEIDA, Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 25 de outubro de 2021.

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 32

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Webinar 'Ecoturismo e novas tecnoloxías'

Organiza: CEIDA, Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 25 e 26 de marzo de 2021.

Plataforma: ZOOM CEIDA

Nº participantes: 90

Nº visualizacións: 280

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Obradoiro Planificación Interpretativa

Organiza: CEIDA, Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta de Galicia.

Data: 27 de setembro – 1 de outubro 2021.

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Imparte: Jorge Morales

Nº participantes: 25

Actividades realizadas dentro do programa 'Para unha Transición Ecolóxica' financiado pola Deputación da Coruña

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

INTERPRETACIÓN TEMÁTICA EN ESPAZOS NATURAIS PROTEXIDOS

8 febreiro - 12 marzo 2021 ■ Curso online

Curso online de Interpretación Temática en Espazos Naturais Protexidos

Organiza: CEIDA, Deputación da Coruña

Data: 8 de febreiro – 12 de marzo 2021.

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Imparte: Jorge Morales

Nº participantes: 35

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

XORNADA DE TRABALLO NO CEIDA

- O CEIDA e as súas liñas de traballo
- O lixo mariño: actividade formativa-divulgativa

Tanza

Inclusión social
Sector pesqueiro
Economía circular

Proxecto TANZA: xornada de traballo no CEIDA

Organiza: CEIDA, GALP Golfo Ártabro Sur

Colabora: Deputación da Coruña

Data: 9 de abril de 2021

O Proxecto Tanza traballa para impulsar o deseño de proxectos de economía circular entre as entidades de inclusión social e o sector pesqueiro. A xornada incluíu unha presentación do CEIDA e as súas liñas de traballo e un obradoiro sobre lixo mariño.

Nº participantes: 12

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

programa formativo
3 xuño 2021
Circo de Artesáns
(A Coruña)

RESERVAS DE BIOSFERA E OS 50 ANOS DO PROGRAMA MaB

19.30 h. O CEIDA e as Reservas de Biosfera. Carmen Boroño Vázquez e Mónica Aguiar Martínez. Equipo de Educación Ambiental do CEIDA

20.00 h. A Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo e as súas liñas de traballo. Jorge Blanco Balleón, Xerente da Reserva de Biosfera MCoTM.

Conferencia sobre as Reservas de Biosfera e os 50 anos do Programa MaB

Organiza: CEIDA, Deputación da Coruña

Data: 3 de xuño 2021.

Lugar: Circo de Artesáns, A Coruña

Nº participantes: 18

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Conferencia sobre cultura oceánica e a problemática do lixo mariño

Organiza: CEIDA, Deputación da Coruña

Data: 17 de xuño 2021.

Lugar: Circo de Artesáns, A Coruña

Nº participantes: 12

Actividades realizadas dentro do Plan Revitaliza da Deputación de Pontevedra

Interpretación do Patrimonio para Comunicar Mellor: programa de capacitación REVITALIZA

Organiza: CEIDA, Deputación de Pontevedra.

Data: 24 de maio – 18 de xuño 2021.

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Nº participantes: 27

Xornadas REVITALIZA: biorresiduos municipais, retornando ao agro

Organiza: CEIDA, Deputación de Pontevedra.

Data: 20 e 21 de decembro de 2021.

Lugar: Salón de Plenos do Pazo Provincial da Deputación de Pontevedra

Nº participantes: 59

Actividades realizadas dentro do proxecto ÁRTABRO2 (Aves Ártabras)

Xornada 'A costa coruñesa, refuxio para as aves mariñas do planeta'

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico, dentro do programa Pleamar, cofinanciado polo Fondo Europeo Marítimo y de Pesca.

Data: 28 de xaneiro de 2021

Plataforma: Youtube CEIDA

Relatores: Antonio Sandoval, Sergio París

Nº participantes: 95

Nº visualizacións: 120

Seminario 'Compartindo espazos: sostibilidade das actividades humanas nas áreas protexidas mariñas e litorais'

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico, dentro do programa Pleamar, cofinanciado polo Fondo Europeo Marítimo y de Pesca.

Data: 16-17 de xuño de 2021

Plataforma: Zoom CEIDA

Nº participantes: 47

Nº visualizacións: 108

Xornada 'O Proxecto ÁRTABRO2 e a Gobernanza do Medio Mariño'

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico, dentro do programa Pleamar, cofinanciado polo Fondo Europeo Marítimo y de Pesca.

Data: 19 de novembro de 2021

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 20

Charlas divulgativas ‘Veciñas do mar e do ceo’

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico, dentro do programa Pleamar, cofinanciado polo Fondo Europeo Marítimo y de Pesca.

Data: outubro – decembro 2021

Localidades: A Coruña, Sada, A Laracha, Ferrol, Narón, O Vicedo, Viveiro, Mera (Oleiros), Dexo (Oleiros) e Malpica.

Nº actividades: 10

Nº total de participantes: 120

Actividades realizadas dentro do proxecto ZOSTERA, Pradarías Mariñas, Tesouros de Biodiversidade

PRADERAS
MARIÑAS
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Seminario 'Pradarías mariñas, Tesouros de Biodiversidade'

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico.

Data: 21-22 de outubro de 2021

Lugar: Castelo de Santa Cruz e en streaming

Nº participantes: 82

Nº visualizacións: 86

Con el apoyo de

PRADEIRAS
MARIÑAS
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

GOBIERNO
DE ESPAÑA

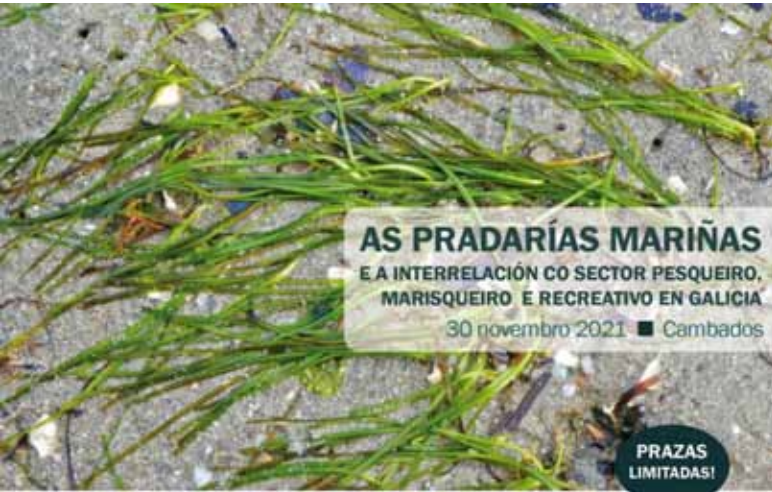
VICEPRESIDENCIA
CUARTA DEL GOBIERNO
MINISTERIO
PARA LA TRANSICIÓN ECOLÓGICA
Y EL RETO DEMOGRÁFICO

Fundación Biodiversidad

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Xornada 'As pradarias mariñas e a interrelación co sector pesqueiro, marisqueiro e recreativo'

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico.

Data: 30 de novembro de 2021

Lugar: Confraría de Pescadores de San Antón (Cambados)

Nº participantes: 35

Outras actividades formativas e divulgativas

Cursos UNED

Organiza: UNED Lugo, UNED Foz, UNED Viveiro

Colabora: CEIDA

Datas:

- Curso Biodiversidade Urbana: 3 de marzo
- Curso Espazos Naturais Protexidos: 17 de marzo
- Curso Cultura Oceánica: 14 de abril

Actividades semipresenciais

Nº participantes: 38

Curso Básico Online de Interpretación do Patrimonio – 24ª edición

Organiza: CEIDA

Colabora: Asociación para a Interpretación do Patrimonio

Data: 4 de maio – 6 de xuño de 2021

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Docentes: Antonia López e Isabel Fernández

Nº participantes: 20

Curso online 'Infraestructura Verde urbana: claves para a planificación, xestión e avaliación – 3ª edición

Organiza: CEIDA, Transitando

Data: 24 de maio de 2021

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Docentes: Marta Hernández, Marta Suárez

Nº participantes: 15

3º Encontro Internacional Foro Humboldt Coruña: Humboldt e os retos actuais de conservación

Organiza: Foro Humboldt Coruña

Data: 8 de xuño de 2021

Plataforma: Youtube CEIDA

Nº participantes: 33

Nº visualizacións: 84

Máster en Espazos Protexidos (Europarc-España)

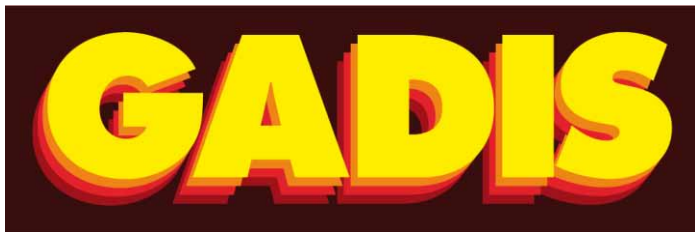
Organiza: Fundación F.G. Bernáldez,
conxuntamente coa Universidad
Complutense, Universidad Autónoma e
Universidad de Alcalá

Colabora: CEIDA

Data: 9 -12 de xullo de 2021

Lugar: Sede do CEIDA e diferentes
ubicacións da Reserva de Biosfera Mariñas
Coruñesas e Terras do Mandeo

Nº participantes: 28

GADIS coas Ong's: encontro coas ONG e entidades sociais de Galicia e Castela e León

Organiza: Gadis

Colabora: CEIDA

Data: 16 de septiembre de 2021

Lugar: Castelo de Santa Cruz, Hotel Noa
e transmitido online

Reunión realizada co obxectivo de
impulsar a colaboración das empresas
co tecido asociativo.

Nº participantes: más de 100
representantes de 196 asociacións

Programa de Formación Ambiental OAPN

Organiza: CENEAM, Organismo
Autónomo Parques Nacionales

Colabora: CEIDA

Datas:

- Curso Parques Nacionais, Protocolos de Emerxencia: 4 de outubro
- Seminario Permanente Equipamentos de Educación Ambiental: 13 de outubro

Lugar: Castelo de Santa Cruz

Nº participantes: 35

Curso Avanzado Online de Interpretación do Patrimonio: Deseño de Visitas Guiadas Interpretativas – 6ª edición

Organiza: CEIDA

Colabora: Asociación para a Interpretación do Patrimonio

Data: 9 de novembro – 10 de decembro de 2021

Plataforma: Aula Virtual CEIDA

Docentes: Antonia López e Isabel Fernández

Nº participantes: 21

XORNADAS INFORMATIVAS ESPECIES EXÓTICAS INVASORAS

LUNS 29/11/2021
19:00 h
Cooperativa do Val

VENRES 3/12/2021
20:00 h
Local social de Xuvia

XOVES 9/12/2021
19:30 h
Local social de Sedes

LUNS 13/12/2021
19:30 h
Local social de Doso

XOVES 16/12/2021
19:30 h
Local social de Pedroso

VENRES 17/12/2021
19:00 h
Local social da Gándara

Concello de
Narón

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Xornadas Informativas Especies Exóticas Invasoras

Organiza: Concello de Narón.

Colabora: CEIDA

Data: novembro e decembro de 2021

Lugar: diferentes locais sociais do concello.

Informouse aos veciños de Narón sobre a problemática das especies invasoras.

Nº de actividades: 6

Nº participantes: 65

Xornadas Formativas sobre Incendios Forestais (proxecto GEFRECON)

Organizan: Deputación da Coruña, Instituto Tecnolóxico de Galicia

Colabora: CEIDA

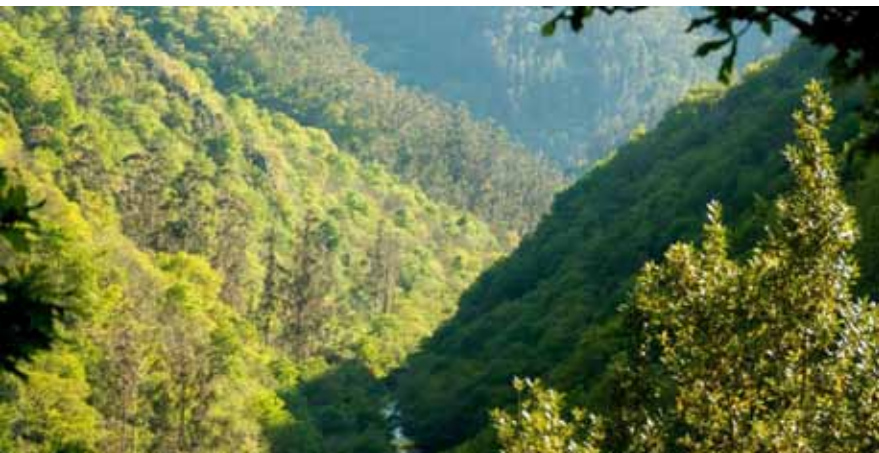
Data: novembro e decembro de 2021

Realizáronse diferentes xornadas formativas e educativas en varios concellos e centros educativos da provincia da Coruña.

Actividades en centros educativos: 3

Actividades en centros culturais: 5

Nº total participantes: 200

Presentación da Guía de Produtos agroalimentarios de Excelencia na Reserva de Biosfera MCeTM

Organizan: Reserva de Biosfera MCeTM

Colabora: CEIDA

Data: 3 decembro de 2021

Ferramenta de promoción dos produtos e produtores da Reserva de Biosfera coa que pretende converterse en destino gastronómico de primeiro nivel.

Nº participantes: 25

Actividades nas que o CEIDA participou

Participación na Semana Verde Europea (Green Week)

Organiza: Comisión Europea

Datas: maio – xuño 2021

Participación na Green Week a través das actividades educativas desenvolvidas nos centros de ensino galegos dentro dos programas:

- Por unha Transición Ecolóxica (Deputación da Coruña).
- Revitaliza (Deputación de Pontevedra).

**DÍA MUNDIAL
DEL
MEDIO
AMBIENTE**
5 JUNIO
2021

ACTO CONMEMORATIVO · FORO DE REFLEXIÓN

Repensando la Isla.
Retos sobre la Restauración de los Ecosistemas Insulares

Lugar: Hotel H10 Taburiente Playa - Los Cancajos (Breña Baja) · Hora: 12:00h

Intervinientes: María Rodríguez Acosta, Consejera de Medio Ambiente del Cabildo de La Palma · José Antonio Valbuena Alonso, Consejero de Transición Ecológica del Gobierno de Canarias · Carlos Vales Vázquez, Vicepresidente UICN España (Unión Internacional para la Conservación de la Naturaleza) · Félix Manuel Medina, Unidad de Biodiversidad del Cabildo de La Palma · Tomás Barreto Lorenzo, Presidente de la Federación de Empresarios de La Palma (FEDEPALMA) · Pablo Díaz Hernández, Ecologista en Acción · Carlos Sangüñe Hernández, Grupo de Investigación Comunidades Marinas y Cambio Climático-ULL · Cintia Hernández Sánchez, Grupo de Investigación AChem-ULL · Rafael Paredes Gil, Gabinete de Estudios Ambientales.

Moderador: Miguel Ángel Morcuende Hurtado, Jefe de Servicio de Medio Ambiente-Cabildo La Palma.

Participación no Foro de Reflexión polo Día Mundial do Medio Ambiente: Reserva de Biosfera de la Palma

Organiza: Reserva Mundial de Biosfera de La Palma

Datas: 5 de xuño de 2021

Participación de Carlos Vales como vicepresidente do Comité Español de UICN no acto conmemorativo 'Repensando la Isla. Retos sobre la Restauración de los Ecosistemas Insulares'.

Estrategia Palmera de Educación Ambiental para la Sostenibilidad

Área de Seguridad, Emergencias, Participación Ciudadana
Servicio, Medio Ambiente y Cambio Climático

Consejería Delegada de Medio Ambiente
Servicio de Medio Ambiente y Emergencias
Unidad de Educación Ambiental

ESTRATEGIA DE EDUCACIÓN AMBIENTAL PARA LA SOSTENIBILIDAD EN LA ISLA DE LA PALMA 2022-2030 *para seguir avanzando*

Grupo de Personas Expertas en Educación Ambiental.

Ámbito Nacional:

- Carlos Vales Vázquez, Director del CEIDA y Vicepresidente UICN España.
- Silvia Velázquez Rodríguez, Ministerio de Transición Ecológica y Reto Demográfico.
- Carmen García Coseriu, CENEAM.

Ámbito Regional:

- Sonia Rodríguez Suárez, Educación Ambiental-Cabildo de Tenerife.
- Agustín Suárez Ruano, Educación Ambiental-Cabildo de Gran Canaria.
- Gobierno de Canarias, Consejería de Transición Ecológica.

Ámbito Local:

- Daniel Martín Gómez, Educador Ambiental de la RMBLP.
- Vanessa Sancho Morales, *ArmaKosmos*.
- María Teresa González Díaz, *Asteyma*.

Ámbito Temático:

- Economía Circular, Jorge Eulogio Hernández Rodríguez, Grupo Agroecología, La Palma.
- Cambio Climático, Nuria Albes Torres, La Palma Renovable.
- Biodiversidad y Territorio, Laura Concepción Francisco, RMBLP.

Ámbito Educación Formal:

- Elisa Suárez, Coordinadora de *RedEDOS/GLOBE*.
- Roberto Rodríguez Cruz, Director del Centro de Profesores de La Palma.
- María Inés Maciñeira Cedón, Profesora de la Escuela de Capacitación Agraria.

Ámbito Educación no Formal:

- Ricardo Felipe Pérez, Radio *Ecos*.
- Raquel Eugenia Fuentes, Academia Galilei.
- Nieves Luz Pérez Guerra, Directora del Centro de Adultos *Guayafanta*.

Ámbito Educación Informal:

- Miguel Ángel Pérez Galero, Aula de la Naturaleza La Rosa.
- Jéssica Cámara López, Directora General de la Fundación Canarias Recicla.
- Alfonso Montes de Oca Acosta, La Palma Isla Azul.

Empresas Consultoras Adheridas: *Gala* Consultores Insulares SL (Luis González), *Tecsa* Sociedad Cooperativa (Luna Alemán) y, María Benítez, Interpretación Ambiental.

Dirección y Coordinación: Antonio Mariano San Blas Álvarez y Marino Hernández Pérez, Unidad de Educación Ambiental, Consejería de Medio Ambiente, Cabildo de La Palma.

Av. Emilio Lario, edificio, planta 30-2ª, 38700 Santa Cruz de La Palma, Teléfono: 922 42 33 00 (Ext. 6634)

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Participación na Estratexia de Educación Ambiental para a Sostibilidade na Illa da Palma

Organiza: Reserva Mundial de Biosfera
de La Palma, Consejería de Medio
Ambiente do Cabildo da Palma

Datas: 29 de xullo de 2021

Participación de Carlos Vales como
experto estatal no Grupo de Traballo
que está a elaborar a estratexia.

Participación no proxecto Life-IP Azores Natura: Active Protection and Integrated Management of Natura 2000 Network in Azores

Organiza: Reserva Mundial de Biosfera de La Palma, Consejería de Medio Ambiente do Cabildo da Palma

Participación de Carlos Vales como experto estatal no grupo de traballo do proxecto.

UICN
CONGRESO MUNDIAL DE LA
NATURALEZA *Marsella*

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Congreso Mundial de Conservación de la Naturaleza UICN

Organiza: UICN Internacional

Data: 3-11 de septiembre de 2021

Lugar: Marsella, Francia.

Participación de Carlos Vales como vicepresidente do Comité Español de UICN no congreso.

IV Encuentro de Turismo de Observación de la Naturaleza 'NatureWatch 2021'

Organiza: NatureWatch

Data: 16-18 de septiembre de 2021

Lugar: Pola de Somiedo

Este encontro xira ao redor dos piares fundamentais do ecoturismo: os recursos naturais e as empresas que fan posibles as experiencias de observación da natureza que demandan, consumen e gozan miles de persoas cada ano.

Feira de Desenvolvemento Rural 'Rexenera Aventunarón'

Organiza: Concello de Narón

Colabora: CEIDA

Data: 1-3 de outubro de 2021

Lugar: Recinto Ferial do Trece (Sedes)

Nela participaron unha vintena de empresas, asociacións, ou entidades relacionadas co medio ambiente.

O CEIDA levou varias exposicións, impartiu conferencias e realizou varias actividades educativas.

XVI Foro Internacional de Conservación da Natureza: o papel dos humidais na conservación da natureza

Organiza: Comité Español UICN

Data: 28-30 de outubro de 2021

Lugar: Parque Natural de las Lagunas de Ruidera

Principal encontro anual de CeUICN onde se debate o alcance e encaixe dos intereses e actividades membros nos programas e iniciativas de UICN.

UNDERFEST
Son Estrella Galicia

ASOCIACIÓN
Mar de Fábula

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Festival UnderFest Son Estrella Galicia (4ª edición)

Organiza: Sweet Noctura, Son Estrella Galicia.

Colabora: CEIDA, RetoqueRetro, Mar de Fábula.

Data: Outubro e novembro de 2021

Lugar: Casa das Artes de Vigo.

- **EXPOSICIÓN 'SON DE MARES':** que tivo como fío condutor a conservación dos océanos e o lixo mariño.
- **OBRADOIRO CREBEIROS:** actividade desenvolvida polo equipo educativo do CEIDA na que se analizaron os residuos que se poden atopar nas praias.

VI CONGRESSO INTERNACIONAL DE
EDUCAÇÃO AMBIENTAL DOS PAÍSES E
COMUNIDADES DE LÍNGUA PORTUGUESA

CABO VERDE
São Vicente - Santo Antão
2 a 5 de novembro de 2021

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

VI Congreso Internacional de Educación Ambiental dos Países de Comunidades de Lingua Portuguesa

Organiza: Ministério de Meio Ambiente de Cabo Verde

Data: 2-5 de novembro de 2021

Lugar: São Vicente-Santo Antão (Cabo Verde)

O lema do VI Congresso foi 'Océano, Lusofonía e Educación Ambiental: camiños de esperanza para unha transformación socio-ecolóxica na CPLP'.

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

6

PROGRAMA DE EXPOSICIÓNS ITINERANTES

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

Miembro

Exposición itinerantes

Morcegos de Galicia

Produce: Asociación DROSERA

Colabora: CEIDA

Descripción: En Galicia existen máis de 20 especies de morcegos de 10 xéneros diferentes. Esta exposición aborda diferentes aspectos da bioloxía e o estudo dos morcegos que se poden atopar no territorio galego.

Nº visitantes: 1 itinerancia con 2.114 visitantes

Áreas Mariñas Protexidas

Produce: CEIDA e Fundació Territori i Paisatge

Colabora: Xunta de Galicia

Descrición: nos últimos anos unha gran variedade de acordos a escala internacional veñen recoñecendo a necesidade de protexer os ecosistemas mariños. Na actualidade as Áreas Mariñas Protexidas (AMPs) son unha das principais ferramentas de xestión das pesqueiras, ao que se engade a súa importancia na conservación da biodiversidade.

Nº visitantes: 1 itinerancia con 500 visitantes

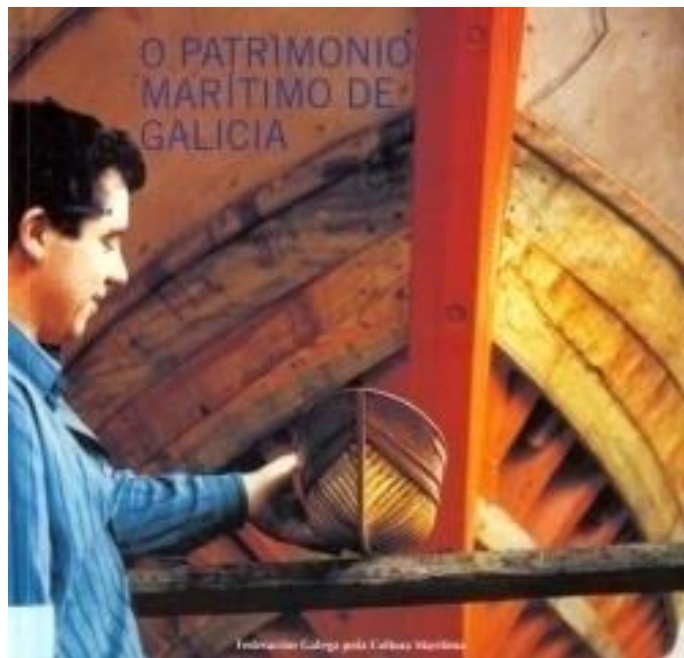
Cambio climático

Produce: CEIDA, Instituto Enerxético de Galicia.

Descrición: esta exposición está baseada no proxecto CLARITY - Acción Educativa por el Clima- pretende contribuír ao coñecemento do fenómeno do cambio climático, as súas causas e as respostas que se están propoñendo para facerlle fronte.

Nº visitantes: 10 itinerancias con 2.227 visitantes

Patrimonio marítimo

Produce: Federación Galega pola Cultura Marítima e Fluvial.

Descrición: Ao longo dos tempos, en todo o litoral de Galicia téñense desenvolvido actividades, oficios e modos de vida vencellados ao mar. Para pescar, transportar e, logo conservar, foi preciso construír barcos e despois portos para protexelos, así como edificios axeitados para transformar o peixe. Pero o mar é algo máis que reserva de peixe ou vía de comunicación.

Nº visitantes: 2 itinerancias con 384 visitantes

Coidando o noso mar

Produce: CEIDA, Fundación Global Nature.

Descrición: exposición que pretende sensibilizar sobre o importante valor natural e a fragilidade dos ecosistemas mariños, tendo en conta a incidencia das actividades humanas e os residuos que estas xeran; e descubrir as problemáticas que afectan ao litoral interrelacionándoas cos nosos patróns de consumo cotiá.

Nº visitantes: 9 itinerancias con 1.742 visitantes

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Aves de Galicia

Produce: Xunta de Galicia.

Colabora: CEIDA

Descrición: a mostra pretende dar a coñecer as diferentes especies de aves que se poden atopar en Galicia e os diferentes tipos de hábitats da avifauna da nosa comunidade, co fin último de valorizar os recursos ornitolóxicos galegos e promover o gusto pola observación das aves, así como diversos consellos para aficionarse ao seu estudo e espertar unha actitude positiva.

Nº visitantes: 3 itinerancias con 858 visitantes

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Galicia, Conservando a Natureza

Produce: Xunta de Galicia.

Colabora: CEIDA

Descrición: exposición que pretende dar a coñecer a diversidade de especies animais e vexetais que se poden atopar en Galicia, os ecosistemas que habitan, e as múltiples formas de ameaza que poden afectar ás súas poboacións.

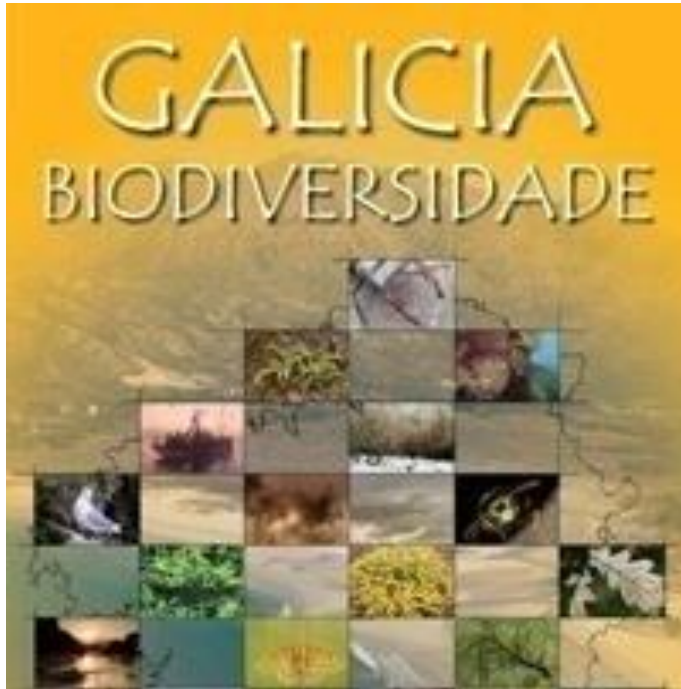
Nº visitantes: 7 itinerancias con 1.418 visitantes

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Galicia, Biodiversidade

Produce: Xunta de Galicia.

Colabora: CEIDA

Descrición: mostra que pretende presentar ao gran público a diversidade e singularidade dos nosos espazos naturais protexidos, permite concienciar á poboación sobre a importancia da conservación do medio natural e o seu propio papel na preservación da natureza e das súas especies.

Nº visitantes: 4 itinerancias con 973 visitantes

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Descubre a Rede Natura 2000 en Galicia

Produce: Xunta de Galicia

Colabora: CEIDA

Descrición: A través desta exposición os visitantes terán a posibilidade de coñecer a función, finalidade e obxectivos da Rede Natura e dos espazos que a integran, facendo especial fincapé na Rede Natura 2000 en Galicia.

Nº visitantes: 1 itinerancia con 241 visitantes

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

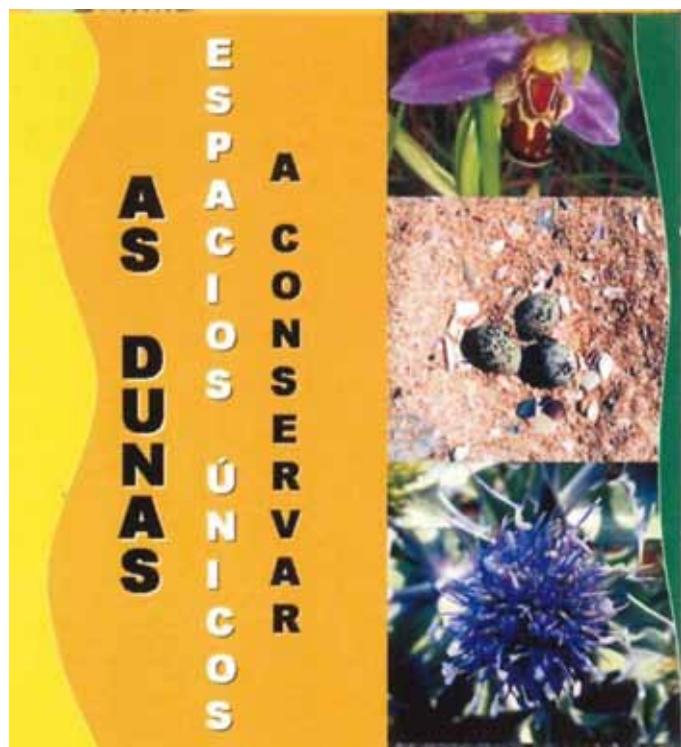
Reservas de Biosfera de Galicia

Produce: Xunta de Galicia

Colabora na itinerancia: CEIDA

Descrición: mostra que pretende dar a coñecer o rico patrimonio natural, cultural... que nos aporta a rede de reservas de biosfera de Galicia.

Nº visitantes: 6 itinerancias polas diferentes Reservas de Biosfera galegas

Os ecosistemas dunares do litoral galego

Produce: Federación Ecoloxista Galega (FEG)

Colabora: CEIDA

Descrición: ferramenta didáctica orientada ao coñecemento e protección dos ecosistemas dunares galegos. Estes ecosistemas amosan unhas características ecolóxicas moi fráxiles e específicas e forman unha paisaxe moi valiosa dentro do noso patrimonio.

Nº visitantes: 1 itinerancia con 151 visitantes

Operación Monarca

Produce: CEIDA, Deputación da Coruña.

Descrición: un dos fenómenos mais abraiante que nos ofrece a natureza galega, é unha visitante de alén do Atlántico: a bolboreta Monarca, que voa miles de quilómetros coas súas fráxiles ás, cruza o mar e nos visita cada outono cun sixilo que non fai honra a semellante fazaña.

Nº visitantes: 2 itinerancias con 314 visitantes

Apúntate á compostaxe

Apúntate á compostaxe (proxecto Revitaliza)

Produce: Deputación de Pontevedra

Colabora: CEIDA

Descrición: exposición sobre a compostaxe realizada dentro do proxecto 'Revitaliza' e itinerada polos centros educativos do Concello de Pontevedra

Nº visitantes: 11 itinerancias polos centros educativos da provincia de Pontevedra

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Emerxencia climática: feitos e datos

Produce: CEIDA, Deputación da Coruña

Exposición Orixinal: Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana (CEACV)

Descrición: Pretende proporcionar os fundamentos básicos que argumentan a crise climática que vivimos, con un percorrido secuencial.

Nº visitantes: 9 itinerancias con 3.013 visitantes

Deputación
DA CORUÑA

para unha
TRANSICIÓN ECOLÓXICA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Cara unha nova cultura oceánica: coñecendo o noso mar para conservar os océanos.

Produce: CEIDA, Deputación da Coruña

Descrición: reflexa en 11 paneis os principios da cultura oceánica («ocean literacy»), contextualizándoos no territorio galego.

REALIZADA EN 2021. Inicio das itinerancias, en 2022

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

7

ALUMNADO EN PRÁCTICAS

Persoas en prácticas

Titulación / centro	Número de Alumnos/as
UNIDIS - UNED Centro de atención a universitarios con discapacidad	1
Grao Bioloxía, Universidade de Santiago de Compostela	7
Grao Bioloxía, Universidade da Coruña	2
Grao en Educación Social, Universidade da Coruña	2
Grao de Turismo, Universidade da Coruña	1
Máster de Dirección Integrada de Proxectos, Universidade da Coruña	1
Máster da Fundación Universitaria González Bernánldez de los Espacios Protegidos (Europarc)	2
Máster en Conservación, Xestión e Restauración da Biodiversidade, Universidad de Granada	1
Ciclo de Paisaxismo e Medio Rural, CFEA de Guísamo	1
Ciclo Saúde Ambiental, CFIP Ánxel Casal	1
Escola Galega de Tempo Libre	1
Instituto Erudite	1
TOTAL	21

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

8 PUBLICACIÓNS

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de

Oleiros

Miembro

MANUAL DE CONSERVACIÓN E XESTIÓN DO PATRIMONIO NATURAL E DAS ÁREAS PROTEXIDAS

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Parques Nacionales Marítimo-Terrestres y Reservas Marinas Internacionales

PARQUE NACIONAL MARÍTIMO TERRESTRE DE LAS ISLAS ATLÁNTICAS DE GALICIA.

D. José Antonio Fernández Bozas, Parque Nacional Marítimo Terrestre
de las Islas Atlánticas de Galicia.

Gotas a gote, la mar se agota

El Parque Nacional MT de las Islas Atlánticas de Galicia es, junto con el Arquipélago de Cíbraga en el Mediterráneo, uno de los dos Parques Nacionales Marítimo-Terrestres que existen en nuestro país. El 85% de su superficie es mar, alcanzando profundidades de 70 metros en algunos puntos, y los fondos marinos son prácticamente una de las principales razones que motivaron la declaración de esta isla como Parque Nacional.

En ellas, el medio marino no sólo destaca por sus valores y su representatividad sobre el terreno, sino que también ejerce una gran influencia sobre éste. A pesar de los factores que las amenazan, en estos fondos encontramos comunidades en muy buen estado de conservación, y puede decirse que los ecosistemas submarinos son los de mayor valor del Parque. Si un día supiera sabiendo del agua podemos bajarlos del mar, ya que su proximidad condiciona fuertemente las zonas emergidas, siendo probablemente el factor más determinante para la vida que se desarrolla en ellas.

La zona marina de las Islas Atlánticas presenta un elevado valor ecológico y un gran atractivo tanto por los espectaculares paisajes sumergidos que aquí podemos encontrar como por su riqueza en fauna y flora, ya sea bentónica (que vive sobre el fondo), planctónica (los organismos que viven en la columna de agua, dejándose llevar por los movimientos de la misma) o neobentónica (aquellas que se ocupan a las corrientes con su propio movimiento).

La biodiversidad que caracteriza este medio marino es consecuencia de sus particulares condiciones oceanográficas y de los múltiples hábitats que en él se encuentran, que crean unas condiciones ideales para el desarrollo y desarrollo de una gran variedad de comunidades representativas de los fondos atlánticos gallegos. La ley 1/1992, de 1 de julio, por la que se declara el Parque Nacional Marítimo-Terrestre de las Islas Atlánticas de Galicia, fue aprobada por las Cortes nacionales, a propuesta del Parlamento gallego. En ella se señala que los siguientes objetivos:

- Proteger la integridad de ecosistemas ligados a zonas costeras y a la plataforma continental de la región costero-marítima.
- Asegurar la conservación y recuperación, en su caso, de los hábitats y las especies, así como la penetración de la diversidad genética.
- Asegurar la protección, recuperación, fomento y difusión de sus valores medioambientales y de su patrimonio natural, regulando de forma compatible con la conservación tanto la actividad investigadora y educativa como el acceso de los visitantes.
- Promover y apoyar en el interior del Parque las actividades tradicionales compatibles con la protección del medio natural.
- Apoyar al patrimonio como una muestra representativa del ecosistema físico de la región costero-marítima, incorporando el Parque Nacional a los programas nacionales e internacionales de conservación de la biodiversidad.

XUNTA
DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Manual de conservación e xestión do patrimonio natural e das áreas protexidas

Edita: CEIDA, Dirección Xeral de
Patrimonio Natural da Xunta de
Galicia.

Material concibido para que
sexa de utilidade e aplicación
para os xestores de espazos
naturais protexidos, como unha
ferramenta que sirva de guía
para a posta en marcha de
medidas de xestión e boas
prácticas nas que basear futuras
actuacións.

PRADERAS
MARIÑAS
TESOUROS DE
BIODIVERSIDADE

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Publicación técnica 'Pradeiras mariñas, tesouros de biodiversidade'

Co apoio de: Fundación Biodiversidad,
do Ministerio de Transición Ecolóxica y el
Reto Demográfico.

Os/as autores/as dos textos recollidos neste libro aportan a súa visión como expertos/as de recoñecido prestixio no coñecemento e xestión de pradarías mariñas, contribuíndo así á difusión do coñecemento destes ecosistemas e á reflexión sobre a súa importancia, estado actual, retos e necesidades de conservación.

PRADEIRAS
MARIÑAS
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Manual de boas prácticas para a conservación de pradarías mariñas

Co apoio de: Fundación Biodiversidad,
do Ministerio de Transición Ecolóxica y el
Reto Demográfico.

Material elaborado co obxectivo principal é dar a coñecer a importancia das pradarías mariñas e levar a cabo unhas boas prácticas no seu manexo, así como na transferencia de información.

PRADERAS
MARIÑAS
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

GOBIERNO
DE ESPAÑA

VICEPRESIDENCIA
CUARTA DEL GOBIERNO

MINISTERIO
PARA LA TRANSICIÓN ECOLÓGICA
Y EL RETO DEMOGRÁFICO

Fundación Biodiversidad

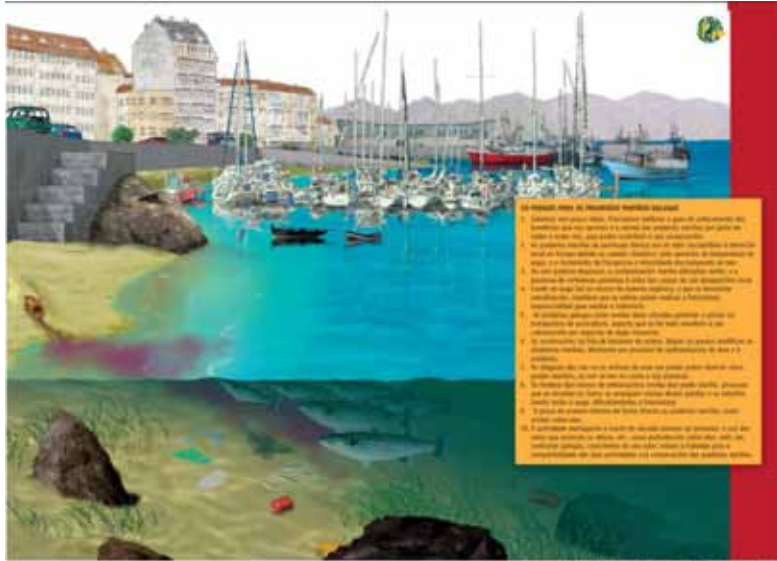

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Láminas sobre as pradarías mariñas en Galicia

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico.

Conxunto de láminas sobre as pradarías mariñas galegas, a súa relevancia e motivos para conservalas, e perigos aos que se enfrontan.

PRADERAS
MARIÑAS
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Pradarías mariñas: guía didáctica para pforesorado e educador@s ambientais

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico.

Elaborado co fin de servir de manual de cara á realización de distintas actividades ao longo do curso con contidos sobre o que son as pradarías mariñas, onde se atopan, a súa importancia ecolóxica, os servizos ecosistémicos que ofrecen, problemas da súa conservación e onde podes atopalas na contorna próxima.

PRADEIRAS
MARIÑAS
TESOuros DE
BIODIVERSIDADE

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

I Congreso Escolar 'Pradarías Mariñas, Tesouros de Biodiversidade'

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico.

CD-Rom que recolle os traballos dos centros participantes no I Congreso Escolar 'Pradarías Mariñas, Tesouros de Biodiversidade'.

Gestión integral de las ZEPA litorales y marinas de la provincia de A Coruña

Informe 'Gestión Integral de las ZEPA litorales y marinas de la provincia de A Coruña'

Co apoio de: Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Transición Ecolóxica y el Reto Demográfico, dentro do programa Pleamar, cofinanciado polo Fondo Europeo Marítimo y de Pesca.

Como resultado dos traballos científicos realizados para avanzar no coñecemento das poboacións de aves mariñas do Golfo Ártabro e dun proceso social participativo, xurden estes documentos que pretende contribuír á conservación das aves mariñas de Europa a través da xestión integral dos espazos mariños Natura 2000.